USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudců Josefa Baxy (soudce zpravodaj), Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Miloslava Výborného a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci navrhovatelky: **K. M.**, proti odpůrci: **Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, 140 21 Praha, týkající se vyslovení návrhu na neplatnost voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 20. a 21. října 2017,

takto:

I. Návrh se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Návrhem ze dne 2. 11. 2017 se navrhovatelka domáhala toho, aby Nejvyšší správní soud rozhodl o neplatnosti voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 20. a 21. 10. 2017.

[2] Navrhovatelka uvedla, že dle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“), mohou do Poslanecké sněmovny kandidovat jen politické strany a politická hnutí, nikoli nezávislí kandidáti, což označila za diskriminační. Dále uvedla, že nárok na zisk mandátů mají jen ty politické strany a hnutí, které ve volbách získaly nejméně 5 % hlasů (u koalic je to 10 %, 15 %, resp. 20 % hlasů v závislosti na počtu subjektů v koalici). S ohledem na tuto úpravu každoročně propadnou statisíce hlasů, což navrhovatelka také považuje za diskriminační vůči malým politickým stranám a hnutím. Současně má za to, že příspěvek na úhradu volebních nákladů, který tíží každou kandidující politickou stranu nebo hnutí, omezuje přístup občanů k voleným funkcím za rovných podmínek.

[3] Navrhovatelka uvedla výtky vůči právní úpravě, na jejímž základě se dle odevzdaných hlasů zjišťuje, kolik strana či hnutí získala mandátů. Zvýhodněny jsou strany a hnutí s větší voličskou podporou, což dle navrhovatelky značí porušení čl. 18 odst. 1 Ústavy, dle něhož se u voleb do Poslanecké sněmovny uplatňuje poměrné zastoupení. V návrhu je zmíněno i financování politických stran a hnutí ze státního rozpočtu, které navrhovatelka označila za nelegitimní a nedemokratické, jelikož voliči ze svých daní platí i ty strany a hnutí, které nevolili a proti kterým mají výhrady.

[4] Posléze se navrhovatelka ve svém návrhu věnovala prostoru, který jednotlivé strany a hnutí dostávají v médiích. Kritizovala rozdílný prostor, který dostávají velké strany a

hnutí oproti malým stranám a hnutím. Poukázala na údajně zfalšované průzkumy volebních preferencí. Dále namítla, že na televizní stanici Nova byli v předvečer voleb přizváni jen zástupci hnutí ANO 2011 a České strany sociálně demokratické.

[5] Návrh obsahuje tvrzení o tom, že v některých politických stranách a hnutích byla prodávána volitelná místa na kandidátních listinách, a tvrzení o tom, že v Ústí nad Labem byli upláceni voliči České strany sociálně demokratické. Navrhovatelka zmínila, že během voleb byl zatčen PhDr. Miroslav Sládek, k čemuž uvedla řadu výhrad.

[6] Dle návrhu došlo ve volebním okrsku č. 40 v Opavě v sobotu 21. 10. 2017 k řadě obtíží a posunutí hlasování, které zde skončilo až v 15.00 hod. Voliči tak v tomto okrsku již mohli mít před 15. hodinou z předběžných výsledků informaci o tom, jak volby dopadnou, což mohlo ovlivnit jejich volební chování.

[7] Navrhovatelka uvedla, že „někteří důchodci“ dostali k dispozici pouze volební lístky hnutí ANO 2011. Některé volební komise dle tvrzení navrhovatelky chybně započítávaly preferenční hlasy, a to v jednom volebním okrsku v Praze-Slivenci, Plzni a Ostravě. V Chebu byly distribuovány volební lístky, kde chyběl hlasovací lístek Strany práv občanů, což mohlo vést k tomu, že tuto stranu řada občanů nevolila. Na některých místech v Praze nebyly volební lístky distribuovány. Voliči v těchto místech byli omezeni v tom, aby se mohli rozhodnout, koho budou volit.

[8] Navrhovatelka nesouhlasí s tím, že někteří občané byli zbaveni volebního práva. Jako příklad uvedla pacienty v nemocnici v Praze Krči. Za nejvážnější pochybení považuje výpadek volebního serveru volby.cz. Státní volební komisi bylo dle mínění navrhovatelky oznámeno, že za výpadkem stojí počítačoví hackeři. Počítačový útok vysvětluje, proč se předběžné výsledky tolik lišily od výsledků konečných.

[9] S odkazem na to, že v hlavním městě Praze jednotlivé strany dosáhly jiné podpory než ve zbytku republiky, navrhovatelka dovozuje, že v hlavním městě byly výsledky voleb částečně zfalšovány. V Písku nebo Hodoníně mělo dojít k tomu, že si voliči, kteří volili nějakou stranu, stěžovali, že tato strana v jejich okrsku nezískala ani jeden hlas.

[10] Souhrn uvedených skutečností dle navrhovatelky vede k závěru, že volby byly ovlivněny způsobem, který měl vliv na jejich výsledek. Navrhla proto rozhodnout o neplatnosti voleb jako celku.

[11] Nejvyšší správní soud návrh vyhodnotil podle jeho obsahu a dospěl k závěru, že jde o návrh na neplatnost voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 20. a 21. 10. 2017. Za takový ostatně sama navrhovatelka svůj návrh výslovně označila.

[12] Pro soudní přezkum voleb do Parlamentu České republiky je určující znění § 87 zákona o volbách do Parlamentu, dle něhož platí:

(1) Podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž

kandidátní listina ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována, (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

(2) Podáním návrhu na neplatnost hlasování, neplatnost voleb nebo neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl senátor volen, každá politická strana, politické hnutí, koalice nebo nezávislý kandidát, jejichž přihláška k registraci ve volebním obvodu byla pro volby do Senátu zaregistrována, (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

(3) Návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.

(4) Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.

(5) Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

[13] Výkladem citovaného ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 6. 2006, č. j. Vol 5/2006 - 46, publikovaném pod č. 944/2006 Sb. NSS, dostupném z www.nssoud.cz. Zde soud objasnil, že voleb do Poslanecké sněmovny se týká § 87 odst. 1 zákona o volbách o Parlamentu, kdežto § 87 odst. 2 tohoto zákona se týká voleb do Senátu. Z těchto ustanovení je patrné, že u voleb do Poslanecké sněmovny je možno podat výhradně návrh na neplatnost volby kandidáta (či více kandidátů), kdežto u voleb do Senátu je možno podat návrh na neplatnost hlasování, návrh na neplatnost voleb či návrh na neplatnost volby kandidáta.

[14] Úprava v § 87 odst. 3 až 5 zákona o volbách do Parlamentu není samostatná, ale jde o ustanovení navazující na § 87 odst. 1 a 2 daného zákona. To znamená, že v § 87 odst. 1 a 2 zákona o volbách do Parlamentu je stanoveno, jaký typ návrhu je možno u jednotlivých voleb podat; v § 87 odst. 3 až 5 daného zákona jsou uvedeny důvody jednotlivých typů návrhů.

[15] Voleb do Poslanecké sněmovny se netýká § 87 odst. 3 a 4 zákona o volbách do Parlamentu, jelikož jsou v nich obsaženy důvody návrhů, které nelze u těchto voleb podat (tj. návrhu na neplatnost voleb a návrhu na neplatnost hlasování). Voleb do Poslanecké sněmovny se týká jen § 87 odst. 5 daného zákona. Pro bližší odůvodnění lze odkázat na zmíněné usnesení sp. zn. Vol 5/2006.

[16] Lze shrnout, že z právní úpravy vyplývá, že u voleb do Poslanecké sněmovny nelze podat návrh na neplatnost voleb, ale toliko návrh na neplatnost volby kandidáta (resp. více kandidátů).

[17] Navrhovatelka však podala návrh na neplatnost voleb, což není přípustné. Nejvyšší správní soud proto její návrh odmítl dle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[18] O náhradě nákladů řízení o návrhu bylo rozhodnuto dle § 93 odst. 4 s. ř. s., dle něhož na náhradu nákladů řízení nemá právo žádný z účastníků.

P o u č e n í : Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Nejvyššího správního soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 16. listopadu 2017

Tomáš Langášek
předseda

senátu